Št. 214 Poštnina plačana v gotovini (Conto corrente con la posta) Trst, v petek 11. septembra 1925. Posamezna številka 20 cent. Letnik L.

Izhaja, izvzemši pondeljek, vsaki dan ... Asiškega št. 20, I. nadstropje. ... pisma se ne sprejemajo, ... Prof. F. Peric. Lastnik tiskarne ... znaša za mesec L 7.—, 3 mesece L ... leto L ... Za inozemstvo mesečno 5 lir več. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Licejska knjižnica LJUBLJANA Jugoslavija

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 cent. osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov mm po L 2.—. Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L 2.— Oglasi naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20. I. nad. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Koncerti pevskega zbora Učiteljske Zveze

O priliki svojih pevskih vaj je sklenil prirediti učiteljski zbor tri koncerte. Enega je že izvajal v Solkanu z velikim moralnim uspehom, od prihodnjih dveh pa bo glavni koncert v Gorici, v soboto zvečer ob 8.30 v Trgovskem domu s popolnoma novim sporedom in zadnji kot ljudski koncert v Dornbergu, v nedeljo popoldne po blagoslovu z le deloma novim sporedom.

Sistematična pot, katero je ubral pevski zbor pri izberi svojih sporedov, obstoji v tem, da hoče nuditi našemu občinstvu vsaj velik del od vsega, kar se je poprej in tudi v zadnjem času ustvarilo na glasbenem polju najprej pri nas in potem pri bratskih narodih: od narodne pesmi do v narodnem duhu zložene in do najmodernejše. S tem hoče podati tudi smernico našim pevskim društvom v Julijski Krajini in vsem onim, ki vodijo zbore, da pokažejo nove produkte naše vokalne literature in tudi način njihovega izvajanja. Da bo to izvajanje kolikor možno na višku, nastopi zbor po večdnevni vsestranski pripravi, kjer so se vežbali pevci ne le v petju, temveč tudi v vsem, kar se tiče izobraževanja glasu, v pravilih jezika in v analizi glasbenih tvorb od najmanjšega motiva do velikih oblik. Za samo teoretični del se je uporabila približno polovica časa, ki ga je imel zbor na razpolago.

Naj sledi sedaj par pripomb k sporedu. Adamičeva balada «Vragova nevesta» po narodnem besedilu (Štrekelj). Majdalenka ne mara nobenega fanta, pa jo vzame sama hudoba. Ko vzklikne proti nebu, se iz meglice spustijo angelji, da rešijo njeno dušo in jo odnesejo k Očetu nebeškemu. V pesmi je grozno slikano jahanje vragov, iskreno mila je Majdalenkina prošnja k Bogu in čudovito lepa inspiracija Adamičeva na koncu, kjer slika, kako da so se angelji spustili in nesli njeno dušo.

Adamičeva romanca na Zupančičevo besedilo «Kresovale tri devojke»: Mladi Marko ne zna, katero izmed treh bi izbral, Mano, ki ima najlepše oči, ali Baro, ki ima najlepša usta, Marko ljubi Ano, ki ima srce najlepše. V ti pesmi je slikan ples okoli ognja, lep kanoničen trospev v ženskih glasovih slika prošnjo k Bogu za dobro leto, Markovo ljubezen poje moški zbor, pogovor je recitativen kot dialog in višek ko izraža ves zbor ljubezen Ane, najlepšega srca.

Adamičeve Belokranjske Svatovske pesmi na narodno besdilo iz Štrekljeve zbirke: 1. Nevesta spleta tri wence, prvega iz pšeničnega klasja, tega da očetu, drugega iz vinske trte za mater in najlepšega iz svojega poštenja, tega da svojemu dragemu... 2. Starešina nabira po vasi darove za nevesto v blagu in denarju... 3. Mati se poslavlja od svoje hčerke, ker bo jutri sedela pri moževi mizi, blagoslovlja jo s solzami. 4. Nevesta podi svate spet in čaka ljubega, da ji prinese svileni robec za poroko... Vse štiri pesmi so spravljene v venec kot svatovska sonata. Prvi del vznešeno lep, poln ljubezenskega hrepenenja, drugi pa bahat in šaljiv (scherzo), tretji bolj cerkvenega značaja in četrti zopet poveden in prisrčen.

Dr. Božidar Širola «Zarja, moja zarja» zložena na narodno besedilo. Dekle pravi zarji naj ne vstane, dokler ni njena poročna obleka zašita, fant pa pravi zarji, naj ne vstane še, ker bi poprej še rad videl svojo nevesto, ki ima črne oči kot jagode in drobno hodi kakor prepelica. Pesem slika vzhajanje zarje in pogovor dekleta in fanta z njo. (Oblika fugato.)

Mokranjčev IV. Rukovet «Mirjano» za tenor solo, zbor, klavir in kastanjete. Slepi guslar opeva lepoto svojega dekleta in svoje nekdanle ljubezni. V njem zakipi, nekdanja kri in strast in izzveni v brezmejnem hrepenenju.

Josef Luka: narodne pesmi za ženski zbor s spremljevanjem četveroročnega klavirja. 1. Hrepenenje. Ljuba želi, da bi se povrnile tri luči, ki so svetile v njeno sobico: prva sončna, druga mesečine in tretja luč naj bi bil njen zlati fant. 2. Skupni grob. Ko bi umrl ljubi in ljuba, bi oba položili v en grob: Bi bili dve trupli, a eno samo srce.

Stanko Premrl: «Lilije» zložena na Simon Jenkovo besedilo. Dekle se poslavlja od mladosti in potrga lilije, da bodo zvenele z njo.

Dr. Gojmir Krek: Tam na vrtni gredi. Ljubica da dragemu rožmarin v spomin. Ko ovene rožmarin, pozabi on na njo, a ni ovenel le rožmarin, tudi cvet v njegovem je za vedno usahnil. (Obe pesmi iz dobe Novih akordov.)

* * *

Zbor je vložil v to ogromnih žrtev, fizične in duševne energije, da zadosti ne le tistim, ki pridejo k njegovim prireditvam s srcem naproti, temveč tudi onim, ki odhajajo od njih ozlovoljeni od malenkostnih zunanjih hib; zbor pričakuje zaradi tega bodrilne udeležbe, kajti še tako velika more komaj deloma povrniti zastavljene žrtve.

Ivan Grbec.

Admiral Acton pri Mussoliniju

RIM, 10. Ministrski predsednik Mussolini je sprejel v palači Chigi mornariškega načelnika admirala Actona in se z njim razgovarjal nad eno uro o zadnjih pomorskih vajah.

Demokratski socijalci pridejo v parlament

RIM, 10. Znano je, da so se demokratski socijalci le neradi pokorili sklepu vodstva opozicijskih strank, naj opozicija še vztraja na Aventinu. On. Di Cesarò, ki vodi demokratske socijalce, je takrat izjavil, da se pokori temu sklepu le, ker noče prevzeti odgovornosti za posledice razdora med opozicijskimi strankami; v načelu pa je proti dosedanji taktiki opozicije, ki ni več na mestu.

«Informatore della Stampa» poroča o razgovoru, ki ga je imel njegov poročevalec z on. Persico, poslancem demokratskih socijalcev. On. Persico je izjavil, da se bodo demokratski socijalci sestali pred sestankom vodstva opozicije in da bodo sklepali o vprašanju povratka v poslansko zbornico. Demokratski socijalci si hočejo ohraniti popolnoma proste roke v tem oziru, ker so proti večnemu bivanju na Aventinu.

V političnih krogih so te izjave sprejeli s precejšnjo rezerviranostjo, ker ni še znano, kakšno stališče bo sedaj zavzel on. Di Cesarò, ki ima glavno besedo. Fašistovski tisk pripisuje izjavam velik pomen.

On. Miglioli prestopi v komunistično stranko?

RIM, 10. Z ozirom na vesti, da prestopi bivši poslanec popolarske stranke on. Miglioli v komunistično stranko, poroča «Informatore della Stampa», da se je komunistična internacijonala v Moskvi izrekla za pripustitev on. Migliolija v italijansko komunistično stranko v Italiji. V smislu pravil komunistične stranke pa mora predlagati pripustitev krajevna organizacija III. internacijonale, v tem primeru italijanska komunistična stranka. Med italijanskimi komunističnimi voditelji pa ima on. Miglioli veliko nasprotnikov; kljub temu pa je zelo verjetno, da bo on. Miglioli pripuščen v stranko, ker bo le pomnožil bojevitost stranke same.

On. Miglioli je pripadal svoječasno k levemu krilu don Sturzove stranke. Bil je odločen nasprotnik desne struje v stranki, ki jo je zastopal on. Meda. Don Sturzo je dolgo časa nekako združeval obe struji s svojo srednjo potjo, končno pa je prišel v odkrit spor z Migliolijem.

Italijanski parnik prepuščen morskim valovom

LIVORNO, 10. V pristaniško poveljništvo je prispela vest, da je vlačilec južno-vzhodno od Krete vsled hude nevihte prepustil svoji usodi parnik «Korocit». Posadka je ostala na krovu. Brezžična postaja v Marseille-u je prejela brzojavko, ki pravi, da je bil parnik zapuščen na točki 33.30 severne širine in 21.20 vzhodne dolžine. Parnik je plul s pomočjo vlačilca iz Aleksandrije.

Italija se udeleži prihodnje leto Amundsenove ekspedicije

RIM, 10. Dne 1. septembra je bilo sklenjeno med Mussolinijem kot ministrom zrakoplovbe in severnim raziskovalcem Amundsenom, da se udeleži Italija Amundsenove ekspedicije na severni tečaj v letu 1926. Pogodba določa, da bo Italija dala v to svrho na razpolago zrakoplov «N. 1».

Priprave za svečanosti na Lovčenu

Uspehi jugoslovenske delegacije v Ženevi

BEOGRAD, 10. (Izv.) Vlada se je danes bavila s pripravami za svečanosti na Lovčenu. Ministrski svet je popoldne sestavljal program za svečanosti ob priliki prenosa kosti Petra Njeguša na Lovčen. Vlada bo jutri nadaljevala delo.

Kralj in kraljica odpotujeta v soboto zvečer v južno Srbijo. 20. t. m. bosta prispela na Cetinje. V Kotoru bosta počakala prestolonaslednika, ki bo tudi prisostvoval svečanostim v Črni gori.

Svečanosti bodo prava narodna manifestacija in se vršijo že sedaj velike priprave.

Prosvetni minister Miša Trifunović je izjavil novinarjem, da se bodo pogajanja za sklenitev konkordata nadaljevala v Rimu 3. oktobra.

Ob 6. popoldne je kralj sprejel v avdijenci namestnika ministrskega predsednika ministra Gjuričića. Poročal je kralju o Radićevem sestanku s Pašićem v kopališču Evians les Bains in o uspehih, ki jih je do sedaj imela jugoslovenska delegacija na zborovanju Društva narodov v Ženevi.

Pašić ni podpisal sporazuma z radićevci

BEOGRAD, 10. (Izv.) Današnja «Politika» prinaša sledečo brzojavko iz Ženeve: Vaš dopisnik je doznal iz avtentičnega vira, da Pašić ni podpisal sporazuma, ki je bil sklenjen 14. julija med radikali in radićevci. V sporazumu se glasi, da radićevci popolnoma odobravajo radikalno politiko. Z ozirom na to vest pravijo radikalni krogi, da Pašić ni hotel podpisati sporazuma, ker se ni hotel kompromitirati, kajti v realizacijo sklenjenega sporazuma nikakor ne veruje.

Dr. Maček zopet v Beogradu

BEOGRAD, 10. (Izv.) Danes je zopet prispel v Beograd bivši podpredsednik HSS dr. Maček, da razpravlja z notranjim ministrom Maksimovićem glede premeščanja uradnikov na Hrvatskem. Radićevci hočejo na vsak način dobiti mesto velikega župana v Splitu in Mostarju. Ker nastopa minister Maksimović v tem oziru nepopustljivo, vlada v radićevskih krogih veliko ogorčenje.

Radićev sestanek s Pašićem

ŽENEVA, 10. Včeraj ob 15. se je odpeljal Stjepan Radić z avtomobilom v Evians les Bains. Ob 16. je prišel s svojim spremstvom v hotel «Royal», kjer sta ga sprejela šef Pašićevega kabineta in šef oddelka za javno varnost. Odpeljala sta ga v hotelsko dvorano, kamor je prišel čez nekaj časa Pašić s soprogo. Dr. Laza Marković mu je predstavil Radića, ki je izrazil Pašiću svoje zadovoljstvo radi njegovega zdravja. Razgovor med Pašićem in Radićem je trajal poldrugo uro. Dr. Marković ju je pri odhodu skušal fotografirati, kar pa je Pašić odbil z besedami: «To je reklama!» Vsi prisotni so se morali smejati, ko se je Pašić obračal tako, da mu fotografski aparat ni mogel posneti lica. Pašić je bil zelo dobro razpoložen, pa je na vprašanje novinarjev o poteku posvetovanja odgovoril samo: «Vse je dobro!» Kljub temu pa se je proti svojemu običaju spustil v razgovor z novinarji ter si je dal po vrsti predstaviti vse zastopnike listov. Po poslovitvi s prisotnimi je Pašić odšel v svojo sobo, medtem ko sta soproga in njegova hčerka z ostalimi odšli na teraso hotela, odkoder je lep razgled na Ženevsko jezero. Na terasi je Radić pristopil k novinarjem ter jim dejal o poteku razgovora s Pašićem nastopno: «Gospod Pašić mi je opisal, kakor še nikdar nisem čul, potek radikalnega boja v prvih letih in herojsko zaječarsko vstajo, v kateri so bile 104 osebe na smrt obsojene, v ječo pa je prišlo 1800 ljudi. Za tem je g. Pašić pojasnil, kako je došlo do kraljevine SHS in opisal ves razvoj novejše politike. Jaz sem dejal, da je sporazum delo Pašićevega državništva in zadržanja HSS. Avstrija nam je zasušnjevala dušo, a Turki telo, — tako je zaključil g. Pašić.»

Ob 19. se je vrnil Stjepan Radić v svoj hotel «Beau Rivage» v Ženevi.

Stjepan Radić v Ženevi

BEOGRAD, 10. Včerajšnje «Vreme» objavlja brzojavko iz Ženeve, v kateri opisuje, da je službo božjo v pravoslavni cerkvi v Ženevi povodom prestolonaslednikovega rojstnega dne izvršil prota Orlov in da je bila cerkev polna občinstva. Stjepan Radić je po ruskem običaju preklečal ves čas, kar je izzvalo nenavaden vtis. Pri izhodu iz cerkve so ga novinarji obkrožili, vendar pa je odklonil vsake informacije brez pooblastila zunanjega ministra dr. Ninčića. «Politika» je objavila brzojavko iz Ženeve o nastopu Stjepana Radića in njegove soproge na sejah Društva narodov. Stjepan Radić je sedel poleg delegata Siama, njegova soproga pa je bila na galeriji vsa rdeča od nenavadnega razburjenja in zadovoljstva. Na Radića je stavila otročja vprašanja, zakaj je zborovalnica Društva narodov tako skromna, skoraj ravnotako, kakor dvorana jugoslovenske Narodne skupščine. Nadalje ga je vprašala, zakaj sedi ravno poleg siamskega delegata. Stjepan Radić ji ni odgovoril, ker ga je neprijetno zadela njena naivnost.

Ponovni protest radi zapostavljanja italijanskih delavcev

BEOGRAD, 10. (Izv.) Italijanski poslanik Bodrero je danes ponovil proteste radi zapostavljanja italijanskega delavstva v Jugoslaviji. Rekel je, da bo tudi italijanska vlada podvzela primerne ukrepe proti jugoslovenskim delavcem v Italiji, ako ne preneha zapostavljanje italijanskih delavcev pri jugoslovenskih podjetjih.

Briand o varnostnem paktu

BERLIN, 10. Listi so objavili razgovor ženevskega dopisnika socijalno demokratske berlinske korespondence z Briandom o varnostnem paktu. Briand je izjavil, da zaneslivo pričakuje sestanek z dr. Stresemannom koncem septembra ali najkasneje pričetkom oktobra. Dejal je dobesedno: «Povejte, da bom položil na mizo svoje karte odprte in da hočem doseči mir med Nemčijo in Francijo. Mi moramo doseči končno rešitev za našo državo ali pa vsi propademo. Ko bo sklenjen varnostni pakt, se bomo tudi sporazumeli o vprašanju razorožitve in evakuacije zasedenega ozemlja. Navzočnost državnega kancelarja dr. Luthra na konferenci bo delo posebno pospešila.»

Konec stavke bančnih uradnikov v Parizu

PARIZ, 10. Stavkujoči bančni uradniki so imeli včeraj zborovanje, na katerem so sklenili ustaviti stavko. Izjavljajo, da bodo pričeli solidarno zopet stavkati, ako bi bil kdo izmed udeležencev stavke odpuščen iz službe.

Samomorilna bolezen mladine na Francoskem

TOULOUSE, 10. Mesto živi pod globokim vtisom zadnjih samomorov še posebno, ker gre to pot za sama mlada življenja, ki jih je pretrgala samomorilna bolezen. Samo za mesec september je statistika naravnost porazna.

Dne 1. septembra je neki 22 let stari mladenič umoril 17-letno ljubimko in se nato vrgel v Garonno. Dne 2. septembra se je umoril mladenič, star 17 let, s tem, da si je pognal kroglo v glavo. Dne 3. septembra se je vrgla 15-letna deklica v kanal. Dne 4. septembra je 17-letni mladenič vzel strup s samomorilnim namenom.

Maroško bojišče

Prodiranje francoskih čet

PARIZ, 10. «Matin» je prejel iz Mjare poročilo, da se je pričela v pokrajini Uezzan na vseh točkah srdita ofenziva. Topovi grmijo brez presledka. Nikoli se ni še videlo v Maroku toliko letal kakor sedaj; dolge kolone bataljonov se vijejo po cesti. Francoske čete so odkorakale iz Mjare v dolino Audia, kjer bodo stopile v zvezo s španskimi oddelki, kateri imajo podpirati francosko ofenzivo. Obstreljevanje rifanskih postojank, ki so ga izvršili francoski in španski letalci, je povzročilo veliko zmešnjavo med prebivalci Ajdira, Tahagande, Tazruta in sploh v Abd El Krimovih vrstah.

FEZ, 10. Iz španske cone došle vesti pravijo, da so pričeli Rifanci z vso silo napadati španske postojanke. Ugotovljeno je tudi, da koncentrirajo Rifanci močne oddelke za špansko črto. Letalci se uspešno udejstvujejo.

Španci so se zopet izkrcali

PARIZ, 10. «L'Intransigeant» poroča: Španci so se v drugič izkrcali v zalivu Alhucemas. Pod poveljstvom generala Percy je zasedlo 5.000 mož postojanke ob rtiču Quile Tes. Te postojanke tvorijo važno izhodišče za špansko ofenzivo, ki hoče zdrobiti rifanski odpor vzdolž zaliva Alhucemas.

Odredbe za potovanje v Maroko

PARIZ, 10. Radi vojaških operacij morajo biti vsi Francozi in tujci, ki potujejo v Maroko, opremljeni s potnim listom. Ta mora imeti vizum kakega francoskega prefekta ali konzula.

Herriot odobrava maroško ekspedicijo

PARIZ, 10. Na zborovanju za ronski okraj je Herriot izjavil, da mora sleherni Francoz odobravati vladno politiko v Maroku. Rekel je, da je Painlevé iskren prijatelj evropskega miru in da hoče čimprej uspešno zaključiti vojno v Maroku. Kakor je bila leta 1914, tako je Francija tudi sedaj v Maroku žrtev neupravičenega napada. Respektiranje pogodb, je nadaljeval Herriot, tvori predpogoj vzpostavitvi trajnega miru; tega dejstva se morajo dobro zavedati tudi Rifanci.

Na zborovanju je bila odobrena resolucija, da se morajo nuditi francoski ekspediciji v Maroku vsa potrebna sredstva za uresničenje započete naloge.

Železniška nesreča v Nemčiji

2 mrtva in 14 ranjenih

BERLIN, 10. Na kolodvoru Donauwoert je trčil poseben vojaški vlak z blagovnim vlakom. Prtljažni voz in drugi voz, ki je bil napolnjen z vojaki, sta se razsula. Vlakovodja in en vojak sta zgubila življenje, 14 vojakov je bilo deloma težko, deloma lahko ranjenih. Materijalna škoda je velika.

Samomor Bernsteinove hčerke

BERLIN, 10. Hčerka znanega socijalističnega voditelja Emonda Bernstein-a, žena profesorja Chayes-a, je skočila s IV. nadstropja svojega stanovanja s samomorilnim namenom. Zdi se, da je to storila med hudim živčnim napadom. Edmond Bernstein je že delj časa bolan in njegova hčerka je prišla v Berlin, da bi mu stregla.

DNEVNE VESTI

Novo društvo razpuščeno

Tukajšnja prefektura je razpustila mladinsko društvo «Danica» na Kontovelu. Tozadevni odlok je bil vročen predsedniku v pondeljek.

Naši Amerikanci in „Edinost"

Iz daljne južne Amerike smo prejeli od skupine naših tamkajšnjih izseljencev sledeče ganljive vrstice:

«Draga «Edinost»! Namenili smo se Ti pisati par vrstic iz te daljne prekomorske nezabavne južne Amerike. Tukaj v našem mestu Tandil nas je malo Slovencev. Drug drugega pa se tolažimo in navdušujemo. Največje pomanjkanje, ki ga trdo občutimo, je v tem, da nimamo nobenega čtiva v svojem rodnem jeziku. Zato smo sklenili Te prositi, da bi prišla Ti, draga «Edinost», med nas, da nam boš kaj povedala iz naših krajev, a mi pa Tebi iz teh krajev.

Mogoče ste radovedni, kako je tukaj. Dobro in slabo — kakor ima človek srečo. Naše mesto živi v blagostanju, ker so v predmestju veliki kamnolomi. Tudi zemlja je rodovitna. V kamnolomih delajo večinoma Hrvatje, Črnogorci in Italijani. V mestu pa naletiš na vsakem vogalu na Turka ali poljskega Žida, ki prodaje sadje in razno drobnarijo. Vlada je tukaj radikalna, a zadovoljnosti ni. Socijalisti in anarhisti se neprestano zaletujejo vanjo. Kar se tiče nas, smo bolj ob strani. Kaj nam mar! Naše geslo je, se čim prej vrniti med svoje drage. Sporoči, draga «Edinost» naše najprisrčnejše pozdrave starišem, bratom, sestram, dekletom in fantom. V imenu vseh tukajšnjih Slovencev — Alojz Ušaj.»

— **Prip. uredništva.** To ganljivo pismo od naših zavednih izseljencev v Ameriki smo takoj izročili upravi, da začne nemudoma pošiljati list tej vrli skupini Slovencev v daljni tujini. Ljubezen, ki so jo s tem izkazali napram «Edinosti», ki je list vseh Slovanov iz Italije, naj že bodo doma ali v tujini, nas je globoko vzradostila in nam bo v bodrilo, da bomo z neumorno vnemo vztrajali v svojem delu za naše ljudstvo in pri svoji vlogi spajanja vseh julijskih Slovanov — v domovini in v tujini — v enotno nerazdružljivo narodno občestvo. Naj sporočimo tem potom našim zavednim rojakom v Tandilu, da bomo njihove dopise drage volje priobčevali. Vse nas, ki smo ostali na svojem domu, ki pa živo sočustvujemo z rojaki, ki živijo v daljni tujini, ločeni od nas, bo še posebno zanimalo vsako poročilo o razmerah, v katerih živijo in se mučijo naši izseljenci. Zato, bratje v daljni tujini pišite v svoj list, «Edinost» Vam bo šla v vsem po možnosti na roko.

Izseljencem po drugih krajih priporočamo sklep Slovencev v Tandilu v vneto posnemanje.

Žitna bitka

Pokrajinska komisija za žitno propagando pri potovalni kmetijski šoli za tržaško pokrajino v Trstu sporoča: «Dne 4. t. m. se je vršil v prostorih kmetijske potovalne šole drugi sestanek pokrajinske komisije za žitno propagando. Ravnatelj kmetijske šole prof. dr. A. Mariani je stavil podrobne predloge, ki so bili po obširni razpravi sprejeti ter nato poslani v Rim stalnemu žitnemu odboru v odobritev. Ako bodo izdelani predlogi povoljno sprejeti, kakor je upati, bodo dali nov polet ne samo produkciji žita, temveč tudi vsemu kmetijstvu naše pokrajine sploh».

Sposobnostni izpiti za izvrševanje svobodnih poklicev

Naučno ministrstvo sporoča, da se bodo vršili v novembru letošnjega leta prvi sposobnostni izpiti za izvrševanje svobodnih poklicev. Ti izpiti so predpisani po novi uredbi visokošolskega študija. Za pripustitev k izvrševanju teh poklicev ne zadostuje več dovršitev tozadevnih visokošolskih študijev, t. j. ne zadostuje več diploma o dovršenih naukih, temveč se predpisuje poseben državni sposobnostni izpit. V novembru se bodo vršili taki izpiti za sledeče stroke: za zdravnike-kirurge, za kemike, lekarnarje, inženirje in arhitekte.

Sposobnostnemu izpitu se morajo podvreči vsi tisti, ki so dosegli laureo ali diplomo po 31. decembra 1924. Izvzeti so oni, ki so dovršili redni učni tečaj v šolskem letu 1922/23. Za te ima laurea ali diploma, ako jo dosežejo do 31. decembra 1925., isto vrednost kakor laurea ali diploma dosežena do 31. decembra 1923. To se pravi, da njim ne bo treba delati omenjenega državnega izpita za pripustitev k izvrševanju svobodnih poklicev.

Za pripustitev k izpitu samemu je potrebna ena izmed sledečih diplom: za zdravniški izpit laurea iz zdravilstva in hirurgije; za kemiški izpit laurea iz kemije, laurea iz kemije in farmacevtike, laurea iz industrijske kemije; za lekarnarski izpit laurea iz kemije in farmacevtike, diploma iz farmacevtike; za inženirski izpit laurea iz civilnega inženirstva, iz pomorskega inženirstva, laurea iz fizike, dosežena eno leto prej; za arhitekte: laurea iz arhitekture, laurea iz civilnega inženirstva. Za inženirski in kemiški izpit (za enega ali drugega po volji kadidatov) velja tudi laurea višjih šol za industrijsko kemijo, ako gre za dijake, ki so bili imatrikulirani pred l. 1923/24.

Pravilnik za te izpite je bil odobren s kr. odlokom od 29. junija 1924, št. 1388. Posebne prehodne določbe so bile objavljene s kr. odlokom od 16. junija 1925, št. 1415. V letošnjem izpitnem zasedanju se bodo vršili izpiti na vseh univerzah in višjih učnih zavodih in sicer na vsaki univerzi oziroma na vsakem zavodu seveda iz tistih predmetov, iz katerih dotično učilišče podeljuje diplome. Inženirski izpit pa bo treba polagati v Bologni (inženirska šola in šola za industrijsko kemijo), in izpit za arhitekta samo na arhitekturni šoli v Rimu. V ostalem bodo kandidati lahko polagali izpit v kateremkoli izmed omenjenih sedežev. Prošnje za pripustitev k izpitu je treba vložiti do 15. novembra 1925.

— **Prošnja do naših sotrudnikov.** Nujno prosimo vse naše cenjene sotrudnike, da bi nam pošiljali vse **daljše** prispevke, glede katerih želijo, da bi se zagotovo objavili v četrtkovi ali nedeljski številki, **pravočasno.** To se pravi tako, da jih uredništvo prejme najkasneje a) **za četrtkovo številko v sredo predpoldne ali s prvo pošto popoldne,** b) **za nedeljsko številko v soboto predpoldne ali s prvo pošto popoldne.** Le tako bo moglo uredništvo ustreči želji gg. sotrudnikov. Pri vseh daljših sestavkih, ki jih dobimo v sredo ali soboto še-le zvečer z zadnjo pošto, je to pri najboljši volji uredništva izključeno, in to radi tega, ker se pri številkah na štirih straneh mora staviti iz tehničnih razlogov ena polovica lista po dnevu, druga pa po noči. Glede vseh prispevkov, ki pridejo prepozno, bi mogli ustreči le tedaj, če bi se stavil ves list (ko je na štirih straneh) po noči. To pa je izključeno. Prosimo torej ponovno, da bi naši gg. sotrudniki upoštevali gornja dejstva. S tem smo obenem tudi pojasnili zamude, ki nam jih bodo prizadeti po tem pojasnilu gotovo oprostili.

— **VPISOVANJE NA SLOVENSKI ZASEBNI OSEMRAZREDNI ŠOLI PRI SVETEM JAKOBU V TRSTU se bo vršilo v soboto, nedeljo, pondeljek in torek, t. j. od 12. do 15. septembra 1925. vsak dan od 8. do 12. ure.**

— **Izpiti za občinskega tajnika.** Pismeni izpiti za dosego tajniškega patenta se bodo vršili v Trstu 9., 10. in 11. decembra. Teh izpitov se bodo lahko udeležili poleg tistih, ki imajo učna spričevala, kakor jih predpisuje kr. odlok od 30. decembra 1923, št. 2839, tudi oni občinski tajniki, ki so dosegli tajniško usposobljenost v smislu kr. odlokov od 27. maja 1915 in 21. maja 1916, ako so vršili vsaj dve leti tajniško službo na zadovoljiv način in ako sprejme njihovo prošnjo za pripustitev k izpitu prefekt na podlagi mnenja prefekturnega sveta.

— **Osebna vest.** Sežanski pretor g. Ulaga je premeščen iz Sežane h kr. tribunalu v Tolmezzo.

— **Sprejemni izpiti v srednje šole.** Tukajšnje šolsko skrbništvo javlja, da se bodo vršili sprejemni izpiti v prve razrede srednjih šol in učiteljišč, v četrti razred gimnazije in v prve razrede višjih srednjih šol in višjih učiteljišč v jesenskem zasedanju 1925. Od 2. oktobra dalje vsak dan razen praznikov do konca izpitov. Izpiti se bodo vršili po istem redu, ki je bil določen za poletno izpitno dobo 1925.

— † **Pahor Drago.** Tovariš Pahor Drago je umrl. Vedeli smo sicer, da je bolan, a vest njegove prezgodnje smrti je nas vse, ki smo ga kdaj poznali in ki nam je bil dober tovariš, globoko užalostila, kajti umrl je dober tovariš, delaven, vzgleden omladinaš!

— Ko so nas mlade komaj poznali, ko smo bili mi vsi prepojeni svežega navdušenja, si bil i Ti med nami, Drago.

Deloval si tiho, a uspešno in si s tem pridobil priznanje in ljubezen nas vseh. Trud Tvoj, ki obrodi sadove, ostane v našem spominu in naših srcih!

Molče se klanjamo Tvojemu spominu! Misel nam gre na one čase, o Drago, ko si bil Ti še med nami in si neumorno deloval kot tajnik M. D. Prosveta. — Trst. Koliko si se za nas zanimal, priča dejstvo, da si tudi pozneje, ko si obolel, vedno povpraševal o našem delu in napredku. Tih, neumorno delaven in zvest tovariš, tak nam ostaneš v spominu vedno.

Slava Tvojemu spominu!

M. D. P. — Trst.

Drobne vesti iz slovanskih držav

— **Jugoslavija na mednarodnem letalskem kongresu v Bruslju.** Od 6. do 10. oktobra se bo vršil v Bruslju mednarodni kongres letalcev. Jugoslovensko državo bosta zastopala dva odposlanca vojnega ministrstva in en zastopnik aerokluba.

— **Nov dnevnik v Zagrebu.** Kakor poročajo zagrebške «Novosti» začne v kratkem izhajati v Zagrebu dnevnik radikalne stranke — «Samouprava». List bo izhajal v latinici. Prostori za redakcijo so že najeti.

— **Strela ubila dva brata.** V Bosni je prošli petek divjala močna nevihta. V Fojnici je strela na polju ubila brata Salka in Nemana Omerčevića. Oba sta obležala mrtva.

— **Smrt vsled stekline.** V selu Plano v Hercegovini se je pripetil te dni tragičen dogodek: Maro in Petra Savića je napadel stekel pes. Ker ni bilo zdravniške pomoči, je pri obeh izbruhnila steklina. Umrla sta po groznem trpljenju za steklino.

— **Notranji politični položaj na Čehoslovaškem.** Te dni se je vršila seja čehoslovaškega ministrskega sveta. Na seji se je utrdil sporazum med koalicijskimi strankami glede otvoritve zasedanja parlamenta. Dan otvoritve zasedanja parlamenta. Dan otvoritve je določen na 15. t. m. Med nujnimi političnimi vprašanji je najvažnejše vprašanje preuredbe volilnega reda. Ravno tako se zmatra za nujno vprašanje državnih uradnikov. V javnem mnenju prevladuje prepričanje, da ni iz sedanjega položaja nikakega drugega izhoda razen volitve. Govori se tudi: že o dnevu volitev. To bi bil 8. novembra t. l.

— **Ruski tisk od 1917-1925.** Po podatkih, ki jih je objavil ruski zunanji arhiv, je izhajalo od l. 1917.—1925. 930 raznih ruskih časopisov (razen dnevnikov in periodičnih publikacij), in sicer 611 v Rusiji in 319 izven Rusije. Ruske narodne manjšine so izdajale po raznih državah 104 liste. Na Kitajskem je izhajalo 41 ruskih listov, na Poljskem 87, v Rumuniji 42, na Francoskem 21, v Nemčiji 20, v Litvi 15, v Estoniji 10, na Finskem 9, v Švici 8, na Turškem 8, na Danskem 1, na Nizozemskem 1, v Mongoliji 1. L. 1924. je izhajalo v inozemstvu 147, a v začetku l. 1925. samo še 57 ruskih listov.

SPORTNO UDRUŽENJE

(Uradno poročilo)

O. S. V. Danes, točno ob 20. uri redna odborova seja v prostorih via Fabio Filzi. Točnost in brezpogojna udeležba obvezna.

Nova članica: Sprejme se kot članica S. K. «Volga» iz Solkana pri Gorici.

Predsednik.

Društvene vesti

— **DNE 27. t. m. priredi Telovadni odsek Dramatičnega krožka Ipava — v Mirnu telovadni nastop. Natančnejši vzpored se še objavi. To le v znanje okoliškim društvom, da isti dan ne prirejajo prireditev.**

— **S. D. «Adria»** vabi svoje članstvo na važni sestanek, ki se vrši danes ob 20,30 pri Sv. Jakobu. Na tem sestanku se določi moštvo prve in druge čete nogometašev. Oni člani, ki niso še izročili svojih slik za S. U., naj to storijo danes.

— **D. K. N. Tommaseo — Trst.** Danes ob 17. uri redna odborova seja v prostorih M. D. P. Corso Garibaldi 31/I. Navzočnost vseh odbornikov obvezna.

— Istotam bo ob 18. uri reden sestanek. Udeležite se ga polnoštevilno. Točnost! — Tajnik.

— **M. D. «Višava» — Konkonel.** Danes zvečer skupni sestanek odbora. — Ker so na dnevnem redu važna vprašanja, naj nihče ne izostane.

Iz tržaškega življenja

LETALSKA NESREČA PRI SALVORE

Mlad letalec padel s svojim letalom in se ubil

V bližini Salvore, prijaznega trga, ki leži ob istrski obali nedaleč od letovišča Portorose, se je včeraj zjutraj pripetila velika letalska nesreča, pri kateri je na tragičen način izgubil življenje mlad letalec.

Okoli 9. ure se je v zalivu Portorose dvignilo v zrak na poskusni polet pomorsko letalo družbe «Sisa», ki ga je vodil 24-letni letalski podčastnik Salvator Zuliani iz Salvore. Letalo se je dvignilo visoko v zrak ter odletelo proti rtiču Salvore. Tam se je obrnilo proti trgu in pričelo krožiti v širokih krogih nad njim. Nenadoma so ljudje, ki so z obrežja sledili poletu, zapazili, kako se je letalo, ki se je že polagoma spuščalo proti morski gladini, močno nagnilo na stran in pričelo padati z vrtoglavo naglico. Očividno je pilot, mogoče radi kakega defekta pri krmilu, izgubil oblast nad njim. V par sekundah je letalo treščilo na obrežje, se razbilo in užgalo. Na mesto nesreče so takoj prihiteli ljudje in skušali rešiti letalca. Toda izpod gorečih razvalin so potegnili le njegovo truplo, ki je bilo strašno razmesarjeno in ožgano. Nesrečni letalec je moral biti na mestu mrtev. Pozneje se je podala na lice mesta posebna komisija, da ugotovi vzroke nesreče. Izid ni še znan. Vsekakor bo zelo težko ugotoviti prave vzroke nesreče, ker je letalo popolnoma razbito.

Ta nesreča je menda že četrta, kar se jih je letos pripetilo v Portorose. Zato je povzročila med tamošnjim prebivalstvom zelo mučen utis.

— **Zagoneten konec starega zidarja.** Preteklo noč okoli polene so mimoidoči ljudje našli pred hotelom «Moncenisio» v ulici Carducci starega moškega, ki je ležal nepremično na tlaku in polglasno ječal. Čeprav se je zdelo, da je mož le pijan, je nekdo smatral za potrebno, da obvesti o stvari rešilno postajo. Na lice mesta došli zdravnik je dognal, da je neznanec res pijan, toda ugotovil je tudi znake zastrupljenja. Ker je bilo njegovo stanje zelo nevarno, je bil neznanec prepeljan v mestno bolnišnico, kjer so mu izprali želodec. Toda ta operacija ni nič izdala; stanje neznanca se je čimdalje slabšalo in ob 4. uri zjutraj je izdihnil, ne da bi mogli zdravniki dognati vzroke smrti.

Pozneje je bil nesrečni starec spoznan za 60-letnega zidarja Angela Riosa, stanujočega v ulici Industria št. 10. Spoznal ga je njegov nečak, ki pa ni vedel povedati, zakaj je šel starec v smrt, če gre v resnici za samomor. Ker niti pri Riosi niso našli nikakega tozadevnega pisanja, je zagonetni dogodek ostal zaenkrat nepojašnjen.

— **Dva delavca napol zadušena s plinom.** Ko sta 28-letni Avgust Baštjančič, stanujoč v ulici Coroneo št. 1, in 22-letni Virgilij Boch, stanujoč v ulici Piccardi št. 244, oba mehanika, včeraj popoldne popravljala neko pripravo za čiščenje plina v škedenjskih plavžih, je iz bližnje peči nenadoma puhnil val plina. Ker se mladeniča nista takoj umaknila, jima je radi vdihovanja plina postalo slabo. Drugi delavci, ki so zapazili njuno nezgodo, so ju prenesli na zrak in ker sta kazala znake zastrupljenja s plinom, je bil poklican na pomoč zdravnik rešilne postaje. Ta je dal prepeljati ponesrečenca v mestno bolnišnico. Ako ne nastopijo kake komplikacije, bosta okrevala v par dneh.

— **Konec starega kljuseta.** Ljudem ki so včeraj okoli 13. ure šli po ulici Carducci, se je nudil nenavaden prizor. Star konj, ki ga je neki konjski mešetar najbrž gnal v klavnico, se je kar na lepem zgrudil sredi ceste in kljub vzpodbujevalnim batinam, ki mu jih je delil gospodar, se ni mogel več dvigniti pokonci. Ubogo kljuse se je parkrat streslo, zahropelo in izdihnilo svojo staro konjsko dušo. Prizor je navzočne neprijetno dirnil, seveda še posebno mešetarja, ker ga je prenagla smrt konjeva olajšala za kakih 8 stotakov. K sreči so mrho kmalu odpeljali, sicer bi radi množice radovednežev, ki se je gnetla okoli nje, gotovo obtičal promet

— **Žepna tatvina.** Ko si je dr. Alojzij Aloi, doma iz Bologne, predvčerajšnjim ogledoval mesto, se mu je približal spreten žepar ter izkoristil njegovo zamaknjenost s tem, da mu je izmaknil listnico z vsebino 4800 lir. Aloi, ki je šele pozneje ugotovil da mu je zmanjkala listnica, se je podal na policijski komisarijat v ulici Sanità in tam potožil svojo nezgodo.

Vesti z Goriškega

ZVEZA PROSVETNIH DRUŠTEV V GORICI.

— PEVCI, PEVKE, PEVOVODJE, MLADI PRIPRAVNIKI IN SE VSI, KI STE ZA PETJE NAVDUŠENI, ne pozabite izredne prilike, ki se vam nudi v soboto zvečer v Trgovskem domu s koncertom učiteljskega zbora. Vsled velike lepote pesmi zapete po tem zboru, vsled važnosti in pomembnosti tega dogodka vam kličemo, da se ga udeležite v polnem številu. (Glej notico).

* * *

Vsem društvom navdušenim pevcem zlasti pa kapelnikom v okolici Gorice in izven nje tja doli po Vipavski dolini in gori po soški kliče Z. P. D., naj se v čim večjem številu udeleže učiteljskega koncerta, ki bo v soboto 12. t. m. v Gorici v Trgovskem domu. Pozivljemo vas zato, ker je to najboljši zbor, kar jih imamo v Julijski Krajini in je zraven tega še postavil tak program, da mora zanimati ne samo vsakega pevovodjo, ampak tudi vsakega pevca. Zlasti kličemo k obilni udeležbi vsa društva iz okolice Gorice. Če se hočete naužiti lepe pesmi, če hočete videti disciplino pevcev ki se znajo pokoriti vsakemu migljaju če hočete videti, kako se dirigira zlasti vi mladi pevovodje, in če se hočejo društva okoristiti in dati prilike svojim delavcem, da bodo potem prinesli plodove v društva, okoristite se. Lepša prilika se vam še ni nudila in se vam ne bo tako hitro. Torej?...

— **Akad. fer. društvo «Adrija» v Gorici** priredi, kot čujemo v soboto, dne 19. t. m. Alojz Remčevo tragedijo «Magda».

— **Tradicijonalni 3. «Poslovilni večer»** bo priredila «Adrija» tudi letos. Kakšen bo neki letos? Priprave so že v teku.

KONCERT ZBORA UČITELJSKE ZVEZE V GORICI.

V soboto 12. t. m. priredi učiteljski zbor v Trgovskem domu v Gorici koncert z zanimivim novim programom. Proizvajale se bodo nekatere popolnoma nove skladbe naših najboljših skladateljev po rokopisih. Že nedeljski koncert v Solkanu je pokazal na kakšno lepo višino se je zopet povzpel zbor.

Opozarjamo vse one, ki ljubijo našo pesem, da ne zamude te ugodne prilike in se koncerta gotovo udeleže. Koncert je pod spretnim vodstvom g. profesorja Srečka Kumarja. Začetek ob 8.30 zvečer.

KONCERT ZBORA UČITELJSKE ZVEZE V DORNBERGU.

V nedeljo 13. t. m. ob 4. popoldne priredi zbor Učiteljske Zveze koncert v Dornbergu. Na programu so najboljše stvari iz naše glasbene literature od težkih zborov polnih disonanc pa do najpreprostejših. Prevladovale bodo stvari zložene v narodnem duhu. Za Dornberg bo ta koncert nekaj posebneoa, saj je učiteljski zbor že znan daleč na okoli. — Zbor vodi g. Srečko Kumar. Opozarjamo na koncert vse ljubitelje naše glasbe, še posebej pevovodje in pevce naših podeželnih zborov.

— **«Rodoljub iz Amerike» pri Sv. Luciji.** To burko je vprizoril «Dramatični krožek» pri Sv. Luciji, v soboto in nedeljo. Delo kot tako kritizirati bi bilo odveč. Burka nima tako visoke literarne vrednosti, da bi se spuščali v bolj podrobno analizo. Rodoljub iz Amerike, diši po francoskem maslu in tudi po ruskem čaju, je prepoln komičnih prizorov in občinstvo se prav predpustno zabava ob taki stvari. To je seveda tudi cilj burke. Igrali so Svetolučani v splošnem jako dobro in reči moram, da sem bil celo iznenaden, če se upošteva, da so igro naštudirali v kratkih 14ih dneh.

So pa tudi zelo požrtvovalni delavci na polju gledališke umetnosti, kajti k vajam prihajajo nekateri člani celo uro daleč in to ponoči in v slabem vremenu. Vse hvale vreden je g. M. Vuga, ki je igro režiral in je tudi jako dobro podal tipičneoa župana vaškega; vidi se mu, da ne igra samo radi puhle zabave. Nekaj pa bi mu priporočal, namreč, da naj pazi na druge igralce in naj jih tudi opozori, naj govorijo bolj v primernem tempu, ne prehitro, čeravno je burka. Pri hitrem govorjenju igralcev se večkrat napačno poudari beseda, tako da ima cel stavek čisto drug zmisel. Pa tudi radi izražanja notranjega čustva ni priporočljivo hitro govorjenje. Pa tudi malo manj mahanja z rokami in nikakega drsanja s podplati bi priporočal. To so napake igralcev diletantov, ki se z lahkoto odpravijo. Izmed ženskih vlog je bila najboljše podana ona gospodične Fratnik, ki je igrala malo da ne kot kaka poklicna igralka. Brezdvomno izvrsten gledališki talent. Pri gledališč ubi imela lepo bodočnost. Gospa Dr. za živce je bila malo pretiha, drugače za take vloge jako, jako dobra moč. Županova hčerka bi lahko še bolje podala svojo vlogo, toda jaz sem imel vtis, da se boji na dan z onim, kar ima v sebi. Dr. za živce, ta vloga bi morala biti bolj primerna, ko zdravi bolezen, ki jo sam ima. Vloga Dr., doktorja, je bila bolje pogodena, samo kretnja in glas sta mu bila premladostna. Jon Floro, gledališki igralec, je podal svojo vlogo dobro. Še boljše bi jo lahko napravil, ako bi bolj počasi govoril in bi bolj pazil na glas. Sicer pa je jako temperamenten in ima dosti dobre volje in je priden.

Jon Flore — rodoljub iz Amerike, je podal svojo vlogo zelo dostojno ter se je jako dobro vživel v amerikanskega princa «Dellav» in marsikaterega gledalca prisilil, da so se mu sline cedile po onih lepih svilenih dolarjih, ki jih je imel v notranjem sukenjiču. — Tudi njemu priporočam že z ozirom na to, da je Dellav princ, da bi govoril na odru bolj glasno. Ker pa ima dobro voljo in je jako inteligenten, sem prepričan da bo one napake, ki jih še ima, polagoma odpravil.

Trgovčeva vloga je jako hvaležna in je bila tudi dobro podana.. policaj, ognjegasec, poštar in drugi občinski funkcijonarji, katerih imen se ne spominjam kakor tudi zamorec ki je pozabil zaplesati svoj SUJmmi ples, so podali svoje vloge pohvalno.

Saj mi nihče ne bo zameril če sem kaj preostro zapisal? S tem sem hotel vsem le dobro. Ako bi bili še posamezni prizori podani malo bolj čustveno in s toploto in če bi se bilo uporabilo več časa za učenje, ako bi oder imel električno luč, bi z mirnim srcem lahko rekel, da bi uprizoritev prešla mnogo čez granico diletantstva. Priznati pa moram pridnost, veselje in stremljenje po napredku pri vseh članih dramatičnega krožka. To pa je glavna stvar.

Vsem priporočam (in to naj velja za vse Dram. krožke): Kadar se učite svoje vloge, polagajte važnost na to, da jo znate dobro na pamet, da se v vloge poglobite, tako da postanejo na odru meso in kri, ker le na ta način pride Vaša vloga do veljave, zato pa se mora lepo izgovarjati. To je glavno, ker ga že tako malo kje slišimo. Torej vsaj od gledališkega odra lahko zahtevamo, da bo lepo in prijetno donel na naše uho. Zadnjič sem pri neki prireditvi slišal elkanje. Proč ž njim! V tem oziru so Svetolučani dobro napredovali.

Upam, da nas Dram. krožek pri Sv. Luciji v kratkem spet preseneti s kako lepo predstavo. Za tedaj bi pa priporočal, da bi prišlo več obiskovalcev, da se da tudi v gmotnem oziru zadoščenje Dr. krožku. Po predstavi se je zbralo večje število Svetolučanov in Tolmincev v restavraciji Mikuž, kjer se je razvila domača zabava, se je pelo in tudi kozarec vina pilo, pri tem pa se ni na naše šolsko društvo pozabilo.

Nabralo se je okroglo 160 L za prepotrebni kruhek našim malim. Ciril Bratuš.

— **Preganjanje in prognanstvo.** G. Valentin Batič, župnik v Podbrdu, je zaprosil meseca junija na kvesturi v Gorici potni list v Jugoslavijo, ker ima vsled nove meje v svoji fari družine, katerih matrike so v sosednji vasi Sorici na jugoslovenskem ozemlju. Čez tri tedne mu je bila prošnja za potni list s priloženimi fotografijami in kolki vrnjena brez sleherne utemeljitve. Užaljeni župnik se je napotil v Gorico h komisarju Diazu, da tam dozna za vzroke, radi katerih mu je bila prošnja za potni list zavrnjena. Komisar Diaz, ki ga je vse prej kot prijazno sprejel, je povedal g. Batiču, da mu je bila prošnja za potni list radi tega zavrnjena, ker uganja politiko v svoji fari. Njegovo uganjanje politike pa je obstojalo v tem, ker se ni — in to po navodilih sv. stolice — udeležil državnega praznika in ker je menda bil navzoč na dveh sestankih, na katerih je dr. Biteznik zbiral podatke o škodi, povzročeni po povodnji. G. župnik Batič je stvarno ugovarjal komisarju, Diazu, da se s politiko sploh ne peča, ker mu tega tudi čas ne dopušča. Svoj razgovor s komisarjem Diazem je objavil župnik Batič radi njega značilnosti v «Goriški Straži» od 1. avgusta, saj se je komisar Diaz tekom razgovora celo tako daleč spozabil, da je očital zaslužnemu župniku da nima duhovniškega duha in da naj gre čez mejo, kjer bo bolj zadovoljen.

Po tem nad vse značilnem dogodku bi lahko opravičeno pričakovali, da bo uljudni komisar Diaz poslan čez mejo furlanske pokrajine in da bodo župnika Batiča vsaj pustili na miru, ako mu že ne dajo zadoščenja. Zgodilo pa se je popolnoma drugače, kakor bi lahko pričakovali normalni človeški možgani. Kakor doznavamo, je bil č. g. Valentinu Batiču, župniku v Podbrdu vročen odlok, v katerem se mu zapoveduje, da mora tekom treh dni zapustiti svojo faro!!

— **Gorica. — Splošno slovensko žensko društvo** — pr redi v kratkem **tečaj za ženska ročna dela.** Dekleta in gospodične, ki imajo veselje za to, naj se javljajo v ul. Si Giovanni 7, kjer ima društvo sedež. pri hišni. — Odbor.

— **Prvačina.** Kakor je pisala že včerajšnja «Edinost», se v nedeljo 13. t. m. ponovi igra «Mladi gozdar», ki je bila tu uprizorjena pri nabito polni dvorani, dne 30. avgusta.

Dramatični krožek bo skrbel, da bo odšel vsak zadoščen in zadovoljen iz Prvačine, zato pridite vsi.

— **Prvačina.** Dramatični krožek v Prvačini ponovi na splošno željo ljudstva v nedeljo dne 13. septembra Silvin Silvanov ljudski igrokaz s petjem, z uvodom v petih dejanjih. Začetek točno ob 4. pop. Da bodo udeleženci lahko prisotni pri celi igri, radi odhoda vlakov ne bo pred igro nikakih pevskih točk, tako da bo vsak dobil še vlak proti Gorici, Trstu ali Ajdovščini po končani prireditvi.

Borzna poročila.

DEVIZE:

Trst, 10. sept. Amsterdam od 960.— do 980.— Belgija od 106.— do 109.—; Pariz 112.50 do 113.50 London od 115.75 do 116.25; New York od 23.80 do 24.05; Španija od 330.— do 350.—; Švica od 482.— do 467.—; Atene od 34.— do 36.—; Berlin od 555.— do 575.—; Bukarešt od 11.25 do 12.—; Praga od 70.75 do 71.50; Ogrska od 0.0325 do 0.0335; Dunaj od 330.— do 345.—; Zagreb od 42.— do 43.—.

VALUTE:

Trst; 9. sept. Avstrijske krone od 0.0325 do 0.0340; dinarji od 41.50 do 43.—; dolarji od 23.75 do 24.—; novci po 20 frankov od 90.— do 95.—; funt šterling od 115.50 do 116.52.

MALI OGLASI

ZALOGA ogla na prodaj. Zglasiti se pri lastniku v ulici Zovenzoni 4. 1273

KONJA črnega 16 pesti visokega, za dvojno delo, kupi Stibiel, Via Tesa 31. 1274

PARNO ŽAGO odda takoj v najem Mlekarska zadruga v St. Vidu — Vipava. 1281

BABICA, avtorizirana sprejema noseče. Govori slovensko. Slavec, via Giulia 29. 64

DVA čevljarska delavca, izučena, sprejme takoj v trajno delo Ivan Stančič, Herpelje-Kozina. 1271

DRUŽINA v Gorici sprejema učenke na hrano in stanovanje. Naslov pove goriška uprava. 1282

MERJASCA in prašiče pristne domače pasme prodam radi selitve. Ukmar, Prosek. 1283

PRODAJALKA z večletno prakso, z dobrimi spričevali, želi mesta kot prodajalka. Nastopi takoj. Pojasnila daje Jožefa Stibel, Gor. Branica, št. 115, pri Vipavi. 1284

ZAVOD „JACKSON-ROYLE" za pouk angleščine in italijanščine Prevodi in dopisovanja VIA S. PELLICO 6 Telefon 40-85

KRONE po 2.25 plačuje ALOJZIJ POVH, Piazza Garibaldi 2 prvo nadstropje Pazite na naslov! Pazite na naslov! 63

Zaloga domačih vin.

Vipavsko, istrski refošk in kraški teran. Na debelo in za družine **Viale XX settembre 94** (prej Acquedotto) na drobno in za družine **Via Giuliani 32.** - Telef. 2-41

Priporoča se lastnik (47) FR. ŠTRANCAR.

Dober svet

kateremu morate slediti, ako ste ljubitelji prihranka, je sledeči:

Potrudite se takoj do čevljarnice

Alla Babilonia

Via Beccherie št. 4

kjer lahko nakupite dobre

visoke ali nizke črevlje

moške	od L 35.—	do L 45.—
ženske	„ „ 10.—	„ „ 35.—
otroške	„ „ 5.—	„ „ 30.—

Preskrbite se pravočasno. 600

Ako kvarijo vaš obraz mozolčki madeži pege trdnice efelis bule tvori eczemi

in vsi v to vrsto spadajoči kožni izbruhi, ki skrivajo lepoto obraza in škodijo mehkobi kože in ki se porajajo posebno v vročih mesecih vsled močnega solnca, se zdravijo uspešno z antifelidično vodo «Pertinax», ki je gotovo sredstvo, rabljivo z največjo lahkoto in ki je na prodaj v vseh lekarnah. 66

PODLISTEK

V. J. KRIŽANOVSKA: (149)

Moč preteklosti

Roman v treh delih.

Iz ruščine prevedel *Ivan Vouk.*

V tem trenotku je majhna ura na kaminu odbila šest. Prispel je!... Naglo je vstala, vrgla na ramena hermelinov kožuh in šla v buduar, ki je imel balkon s svetilnikom na ulico. Medpotoma je velela razsvetliti baronove sobe in sploh vse stanovanje. Ko je odhajal, je bilo temno, zdaj naj ga sprejmejo potoki svetlobe. Z njenega razglednega mesta se je videla ulica na veliko daljavo; električne svetilke so že gorele, prišel je droben dež, skratka, bil je to pristen petrograjski jesenski dan. Na vhodnih stopnicah sta stala v nestrpnem pričakovanju Savelij in stari vratar.

Končno sta se pojavila dva avtomobila, ki sta drvela z največjo hitrostjo in se ustavila pred hišo. Valerija je videla, kako se je Savelij pognal k prvemu avtomobilu in odprl durce. Iz voza je gibčno skočila postava, ki jo je dobro poznala, nato se je dobrohotno priklonila obema služabnikoma in se skrila v vhodu. Valerija ni več videla, kako so vstopili Anatolij z Borisom, Lolo in Larisa Arkadjevna, a iz drugega avtomobila tajnik in upravitelj; v glavi se ji je zavrtelo...

Stopila je od okna in hotela iti naproti možu, katerega glas se je že slišal iz predsobe, toda ko je napravila nekaj korakov naprej, se je ustavila... zakaj noge so ji odpovedale službo.

Ko je baron stopil iz železniškega voza, je bil prijetno iznenaden, ko je videl, da so ga pričakovali. Njegov pogled je najprej iskal Borisa in globoko ginjen ga je dvignil v naročje in poljubil. Nato je pozdravil Bakulinko, sestrično in objel svaka. Anatolij je občutil krepek stis roke in slišal baronov ginjeni šepet: «Hvala, da si prišel». Vsi so se napotili proti domu v najlepšem razpoloženju.

Ko je naglo plašč odložil, je baron šel skozi dvorano in srce mu je močneje zabilo v pričakovanju, da bo videl Valerijo. Nenadoma jo je zagledal pri vratih buduarja, smrtno bledo, z napol zaprtimi očmi, kakor da se bori z omedlevico.

V tistem trenotku jo je objemal in goreče poljubil na hladne ustnice.

— Hvala ti za Borisa, draga! S kakšnim kraljevskim darom si me počastila!

Valerija se ni branila, toda ni mu vrnila poljuba; ko so pa vstopili tudi ostali gostje v sobo, si je prizadevala potlačiti svoje ganotje.

Črez nekaj minut, ki so potekle v splošnem razgovoru, so naznanili, da je obed pripravljen. Baron je veselo vzel ženo pod pazduho in vsi so šli v obednico. Razgovor je bil živahen in neprisiljen; Lolo je bila v sedmih nebesih, Anatolij se je tudi razvedril in Bakulinka je bila v najlepšem razpoloženju duha; samo Valerija je bila tiha in se končno odločila pogledati skrivaj na moža.

Našla je, da se je izpremenil, toda bil je še lepši; posušil se je nekoliko in bleda barva obličja se je zalila z rumeno zagorelostjo, a v velikih črnih očeh se je pojavil popolnoma nov izraz energije in mogočne volje; na njegovem prstu se je lesketal rubin — pečat, ki ga je videla na voščilnem pismu.

Ko so prinesli šampanjca, je baron izpil kozarec na ženino zdravje in na zdravje prisotnih prijateljev, potem se je zahvalil Valeriji za ljubeznivo pozornost, ki jo je pokazala s pripravo vegetarijanskega obeda.

— V Indiji, pri tamošnji vročini, je težko in nevarno jesti meso; tam jedo manj in so navajeni na lažjo hrano, — je pripovedoval.

Po kavi so se gostje razšli, a baron je šel za ženo v buduar in se igral z Borisom; ta se je vzpel na njegova kolena in tako domače brbljal, kakor da se nista danes prvič videla. Stari Vasilij, ki se je pomladil od veselja, je prišel povedati, da so pripeljali prtljago, in je pričakoval baronovih ukazov. Njegov prihod je pretrgal razgovor.

— Oprosti, Valerija, moram te pustiti za nekaj trenotkov; moram razložiti nekatere potrebne reči, ki se jih služabniki ne smejo dotakniti.

— Boš večerjal, ali naj ti pošljem kaj v kabinet?

— Hvala, ne večerjam nikoli. Samo dve jajci na mehko in čaj s pecivom. Ko razložim najpotrebnejše, pridem na čaj v tvoj buduar, če dovoliš.

— Prosim, — je v zadregi odgovorila Valerija in se umikala njegovemu pogledu.

Ko je stopil v svojo novo spalnico, se je Pavel Borisovič za hip začuden ustavil, potem pa se je veselo in šaljivo nasmehnil.